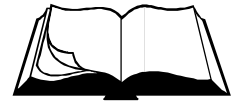

מִי יֵרֵם הָיִם

"אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד" (ברכות ח'.)

גליון 406 **שאלות המצוות בימי מגיפת הקורונה (יא), ושאלות המצוות אלול תש"פ**

ההלכות נערכו ע"י הרב יהודה אריה הלוי דינר שליט"א – רב ביהכ"ז צא"ל "דברי שיר" ב"ב

תשובה:

א. יש דין שאין קידוש אלא במקום סעודה, דהיינו שאי אפשר לעשות קידוש בבית אחד, ואח"כ לאכול את סעודתו בבית אחר (ע"י שו"ע סי' רע"ג סעיף א'), אולם אם נמצא בביתו ושומע קידוש משכנו היושב בבית אחר, ומכוון להוציא ידי חובת הקידוש, יוצא בזה משום 'שומע כעונה', ונחשב שהוא עשה קידוש בביתו (ע"י שו"ע סי' רע"ג סעיף ו', משנ"ב סי"ק פ"ח). ולפי"ז אם האבא היושב בחדרו ומקדש על הכוס ואוכל שם את סעודתו, ובני הבית שומעים ממנו את הקידוש במקום שהם אוכלים, הוי קידוש במקום סעודה.

ב. ובנד"ד שנמצאים באותו הבית, אפילו עם יעמדו ליד חדרו וישמעו ממנו את הקידוש ויכוונו מראש לאכול סעודתם בחדר השני, גם מועיל מכיון שזה מחדר לחדר (ע"י שו"ע סי' רע"ג סעיף א', ומשנ"ב סי"ק ד' וז').

ג. ויש להוסיף, שאם בני הבית אינם רוצים לשתות משיירי יינו משום שחוששים שידבקו מהנגיף, יכולים להכין לפנייהם יין בכוסיות, ויש לזה דין של כוס של ברכה (ע"י שו"ע סי' רע"א סעיף ט"ז וי"ז, ומשנ"ב שם).

קיפול הברזל שבמסכה בשבת

שאלה: במסכת הפנים יש חוט ברזל שאפשר לקפלו כדי שיתפס היטב על האף, האם מותר לקפלו בשבת?
תשובה: חוט הברזל מאוד דק והוא זז כל הזמן, ולכן עדיף לקפלו לפני שבת, אבל אם לא עשה כן מותר לתחילה לסדרו בשבת היות שהוא מאוד רך (וראיה לכך שהרבה אנשים לא שמו לב בכלל שיש שם חוט ברזל).

פרחים אמיתיים או פרחים מפלסטיק

שאלה: בתקופה זו שעושים שמחות בחוץ, מה עדיף להניח על השולחן, פרחים אמיתיים או פרחים מפלסטיק?

תשובה: בתקופה זו של מגיפת הקורונה שהרבה עושים שמחות בחוץ יש לעורר את הציבור (ובזמן קיץ בפרט), שיש הרבה חרקים וזבובים קטנים שקשה לראותם במבט רגיל, ונראים רק אחרי קצת עיון, ומקום פתוח כשיש אוכל על השולחן זה מושך אותם לבוא, ובפרט כשיש על השולחן פרחים, שזה מקום משכנם של החרקים. ולכן פורסם ע"י ה'הד"ץ העדה החרדית' בירושלים שהרבה פעמים מקפידים מאוד על האוכל שיהיה בתכלית הכשרות בכל המובנים, ואפילו בדקו את האוכל שאין שם חרקים, אבל לאחר שהאוכל יצא מהמטבח כבר אין עליו השגחה, ולכן כדאי להשתמש בפרחים מפלסטיק שלא מושכים חרקים, ואת הפרחים האמיתיים יניחו במקומות שאין חשש שגינעו למאכלים.

בכל אופן לפני שאוכלים יש לבדוק היטב את המאכל, בפרט במקומות הפתוחים, כשאוכלים בחצרות או על הגגות בתקופה הזו, שלא יהיו שם חרקים ח"ו.

מסיכה מן התורה, מניין?

שאלה: האם יש מקור מן התורה לכסות את האף והפה בשעת מגיפה?

תשובה: כתוב בתורה (פי' תזריע ויקרא י"ג, מ"ה): "וְהִצְרֹעַ אֲשֶׁר בּוֹ הִנָּע בְּגָדָיו יִהְיֶה פְּרָמִים וְרָאָשׁוֹ יִהְיֶה פָרוּעַ וְעַל שָׁפָם יַעֲטֶה...". מה הכוונה "יעט"ה, אין זה סתם כיסוי, אלא יעטה עם הבגד שלו, וכמש"כ בתהילים (ק"ד, ב'): "עֲטֹה אוֹר פִּשְׁלָמָה", דהיינו שיכסה בבגדיו את השפם שלו.

ולמה: כתב באבן עזרא: "והטעם שלא יזיק ברוח פיו", וכעין זה כתב ב"חזקוני": להפסיק רוח היוצא מפיו שלא להזיק לבריות", "מחנץ למחנה מושבו" (ויקרא י"ג, מ"ו), שחול זה ידבק על בני אדם הרגילים אצלו.

וזה דומה למחלת הקורונה של זמננו, שמה שיוצא מהפה או מהאף יכול להזיק לאחרים.

לא יודעים מה יהיה מחר

תקופת הקורונה לימדה אותנו שאין "אנני" יכול לתכנן כלום, אין לי מושג מה יהיה מחר, האם אני יכול לנסוע לבקר את ההורים, האם אני

לע"נ

מֶרֶן רִבִּינוּ שִׁמְרֵיהוּ יוֹסֵף נָסִים קָרְלִיץ זְצוּקְלֵה"ה
נִלְבִּיעַ כ"ג בְּתִשְׁרֵי תש"פ

לע"נ

נִשְׁמָה טְהוֹרָה הִנְעֵרָה רַחֵל ע"ה

בֵּת יִבְדַּלְחֵט"א הָרֵב יְהוּדָה אֲרִיָּה הִלּוּי דִּינָר

נִלְבִּיעַ כ"ה מֵרַחֲשׁוֹן תש"פ

לע"נ

לצאת בברכת התורה מאשה

שאלה: הנמצא בבידוד ולומד כל הלילה, ואין מי שיכול להוציאו בברכת התורה חוץ מאשתו, האם היא יכולה להוציאו בברכת התורה?
תשובה:

א. אם ישן ביום שינת קבע, אזי הוא בעצמו יכול לברך בבוקר ברכת התורה משום צירוף שני טעמים: 1. היתה שינת קבע. 2. עבר עליו הלילה (משנ"ב סי' מ"ז סי"ק כ"ח בשם הגר"א).
אולם אם כיוון בברכת "אהבת עולם" במעריב לשם ברכת התורה (כמ"ש המשנ"ב שם), עדיין יש רק ספק חיוב.

ב. נשים מברכות ברכת התורה (שו"ע סי' מ"ז סעיף י"ד) וי"מ משום שחייבות ללמוד את הדינים שלהן (כ"כ "בית יוסף" ו"מגן אברהם"). ולפי"ז יכולות להוציא בברכת התורה את האיש (וכ"כ ה"פרי מגדים").

ויש חולקים וסוברים שלא 'חייבות' לברך אלא רק 'יכולות' לברך (הגר"א שם). ולפי"ז אינן יכולות להוציא את האיש, נמצא שלמעשה יש ספק ("ביאור הלכה" שם ד"ה נשים).

ולכן בנד"ד, מכיון שהוא בבידוד ואין לו עצה אחרת, יבקש מאשתו להוציאו עכ"פ בצד הספק, וכמו כן יכוון לפטור עצמו בברכת "אהבה רבה" ומיד לאחר שמו"ע ילמד קצת (משנ"ב שם סי"ק כ"ח).

מחיצות מניילון שקוף בבית הכנסת

שאלה: בגלל המצב יש מחיצות של ניילון שקוף כדי לעשות הפרדה בבית הכנסת, האם צריך להקפיד שיהיו עשירה אנשים בצד אחד של המחיצה השקופה, או שאפשר לצרף עשירה משני צדדי המחיצה?

תשובה: יש כאן צירוף של כולם ביחד למנין.

א. מכיון שרואים אלו את אלו יש צירוף (ע"י משנ"ב סי' נ"ה סי"ק נ"ב). אמנם לטעם זה אם אפשר ננקל יש להקפיד שיהיו עשירה בצד אחד (משנ"ב שם).

ב. כיון שאין זה לשם מחיצה אלא רק כדי לשמור שהנגיף לא יעבור ממקום למקום, אין זו מחיצה (ע"י משנ"ב סי' נ"ה סי"ק מ"ט).

ג. ברוב הפעמים זה יותר מג' טפחים מהרצפה, והר"ז מחיצה תלויה.

ד. כיון שאין המחיצה מחוברת מלמטה ואינה עומדת ברוח מצויה, לא נחשבת מחיצה אע"פ שבתוך בית הכנסת אין רוחות כלל (משנ"ב סי' תר"ל סי"ק מ"ח, ועוד, אמנם לדעת ה"חזון איש" סי' נ"ב סי"ק י"ד נחשבת מחיצה כיון שבתוך בית הכנסת אין רוח).

תפילה עם סבא זקן

שאלה: לאחר התפילה במנין הולך לבית הסבא הזקן שמתפלל בביתו בגלל המצב, וצריך להתפלל עמו מילה במילה, כיצד יש להתפלל עמו בברכות השחר, שמונה עשרה, מאחר שאם יאמר "השם" במקום השם האמיתי, גם הסבא יאמר כן, מה עליו לעשות?

תשובה: להגיד את הברכה עם השם האמיתי אסור משום שאצלו היא ברכה לבטלה, והעצה לכך היא שבכל פעם שאומר "ברוך אתה ד'י עם הסבא יאמר לעצמו בשקט "למדני חוקיך", ועי"ז הכל נהפך לפסוק (תהילים קי"ט, י"ב), ואח"כ ימשיך עם הסבא מלה במילה את שאר הברכה.

נמצא בבידוד ומקדש עבור בני ביתו

שאלה: האבא נמצא בבידוד באחד מחדרי הבית משום חשש הקורונה, האם יכול להוציא את בני משפחתו כשעושה משם את הקידוש והם בחדר אחר, או שמא כיון שלא יכולים לבוא אליו, אין זה קידוש במקום סעודה?